VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 8. SZÁM. Ára: 30 fillér 1962. ÁPRILIS 10.

KLUBEST — DÉLBEN

Március harmincadikán, pénteken déli tizenkét órakor tartották meg a Puskin megemlékezést, a költő halálának 125. évfordulója alkalmából. Arra a kérdésre, hogy miért rendezik ilyenkor, azt a választ kaptuk, hogy — a nyelvórák elmaradásával — a Nyelvi Intézet ily módon tudja csak biztosítani a megfelelő részvételt.

A bevezetőben Verbényi elvtárs méltatta a legnagyobb orosz költőnek a magyar irodalomra és általában a magyar művelődésre gyakorolt hatását. A műsorban a költő életrajzát és néhány versét hallhattuk. Sajnos, a szavalók nem tudtak megbirkózni a versmondás és az idegen nyelv hangsúlyozásának összetett feladatával. A legjobb Koltai Ilona negyedévfolyam külkereskedelmi szakos hallgató szövegmondása volt, csaknem végig kívülről is mondta a meglehetősen hosszú életrajzot.

Kiemelkedő színfoltot jelentett Varga Andrásnak, az Állami Operaház tagjának fellépése. A „Borisz Godunov" Wagram-dalánál szinte remegtek a klub ablakai. Megérdemelten aratott forró sikert. Tóth Iván is szokott magasszínvonalú gordonkajátékát nyújtotta.

A Nyelvi Intézetet mindenképpen dicséret illeti a rendezésért. Viszont alkalmasabb időpontban azok közül is elmentek volna néhányan, akiknek tizenkettőtől órájuk volt, ezért nem kellett volna ilyen kétesértékű módon „biztosítani a részvételt".

Diáktanácskozás

A Magyar Egyetemi Hallgatók Szervezeteinek IV. Országos Tanácskozását március 23-án tartották az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. A tanácskozás résztvevői meghallgatták és megvitatták az Országos Diákbizottság beszámolóját, majd több határozatot fogadtak el, közöttük a Nemzetközi Diákszövetség munkájában való részvételünkről, a VIII. VIT megrendezésével kapcsolatos feladatokról. Ezután került sor a 16 tagú Országos Diákbizottság újjáválasztására, amelybe egyetemünk KISZ-bizottsági titkárát Huszár Ernőt is beválasztották.

A szocialista szobaközösségekért

Kollégiumunkban, diákotthonainkban a közösségi élet fejlődése a közösségben lakók felelősségérzetének, öntudatának növekedése az, ami a diákotthon nevelő szerepében a legfontosabb.

Az e téren elért eredmények elismerése volt a Veres Pálné utcai diákotthon kollégiummá nyilvánítása.

Most a KISZ-bizottság a diákbizottságokkal együtt a szocialista szobaközösség cím elnyeréséért indított mozgalmat. Ez a mozgalom az eddigi, helyes irányban megindult fejlődést akarja meggyorsítani, s a fejlődés irányát a szocialista szobaközösség elnyerésének feltételeivel határozottabbá tenni. Az egyes diákbizottságok önállóan dolgozták ki a követelményeket, de valamennyi tartalmazza a közösség politikai magatartása, tanulmányi eredménye, a rend és a tisztaság, a kollégium életébe való aktív részvétel terén kitűzött célokat.

A Rudas László és a Makarenko utcai diákotthonok külön feltételként jelölik meg az ISZM-vállalások teljesítését.

A következő félév elején bírálják el először, melyek azok a közösségek, amelyek már az első félévi munkájuk alapján kiérdemlik a megtisztelő címet. Később, minél több szobaközösség érheti el ezt a szintet.

G.

A FELSZABADULT ORSZÁG ÉPÍTI...

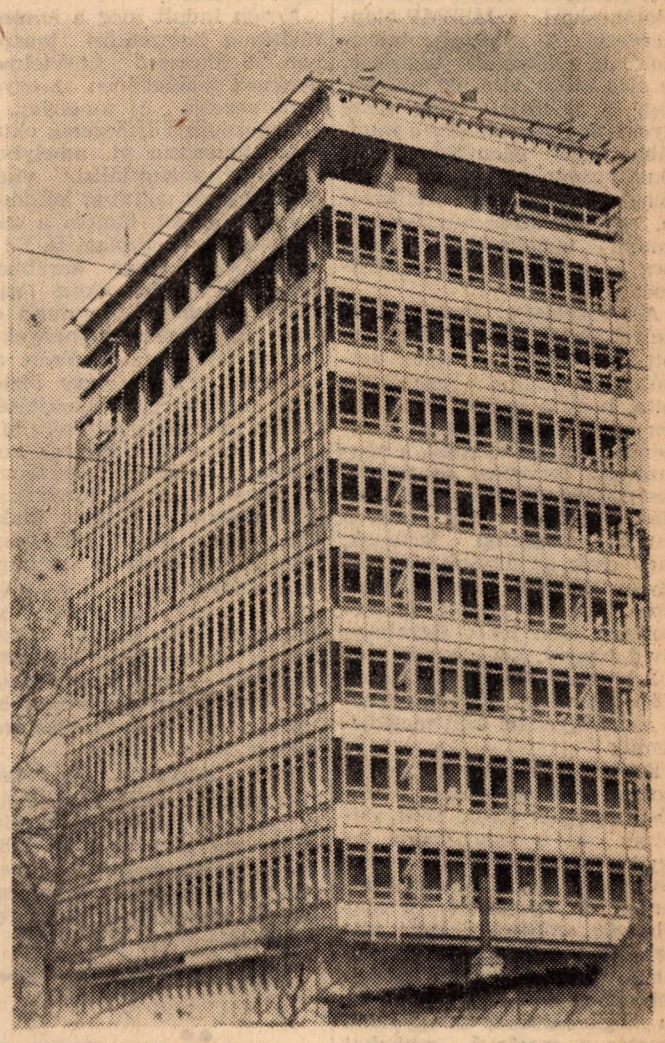

Gyalogos alakulatok a díszszemlén

Már most készülünk a nyári gyakorlatra

Több mint két hónap van az üzemi gyakorlatok kezdetéig. Ennek ellenére megpróbálunk röviden beszámolni arról, hogyan állnak az egyes tanszékek, az előkészületek milyen stádiumában tartanak.

Az iparszakosok termelési gyakorlatáért Cotel Kornél a felelős. Tőle érdeklődünk:

— Milyen eltérések vannak az előző évektől?

— Egyrészt az idén hathetes lesz a gyakorlat, másrészt a tartalomban bizonyos változások történtek. A két fő téma: *a vállalat szervezete*, az, hogy adott termelőegység hogyan illeszkedik be a gyár egészének a munkájába. A másik téma: *a termelési kapacitás* és kihasználás, ennek tervezése, a tartalékok feltárása stb.

— Hogyan történik az elosztás?

— A társadalmi ösztöndíjasok az ösztöndíjat adományozó vállalatokhoz kerülnek. Nekik nincs minden vállalatnál lehetőségük az általános témák kidolgozására. Hasonlóképpen egyedi témákat kapnak azok a hallgatók, akik már *ténylegesen* végeztek munkát a tudományos diákkörben. Ezzel kívánjuk elősegíteni a jövendő tdk-dolgozatok megszületését. A többiek érdeklődési körük szerint iparágakhoz kerülnek, természetesen ez csak részben függ a tanszéktől.

— A pénzügyszakos hallgatók kétharmada kerül vállalathoz és egyharmada a bankapparátusba — tájékoztat Szerletics elvtárs. Igen sok a társadalmi ösztöndíjasa a Nemzeti Banknak. A vállalatok általában egy instruktort tudnak biztosítani, ezért egy helyre maximálisan öt főt teszünk. *A hallgatók zöme Budapestre kerül*, ez viszont a megfelelő ellenőrzés miatt szükséges. A témák összehasonlítás céljából megegyeznek a tavalyiakkal. Egy-két téma: a Magyar Nemzeti Bank által nyújtott hitel szerepe és alakulása a vállalat gazdálkodásában; a forgóeszközökkel való takarékoskodás a rendezés alapján, és egy mindig izgalmas téma: többleteredmény és nyereségrészesedés.

— Volt-e lehetőség választásra?

— A társadalmi ösztöndíjasokon kívül igen. Segítette az elosztást, hogy a társadalmi ösztöndíjasok már sokat meséltek „saját" üzemükről. Az instruktor kijelölésénél az a cél, hogy lehetőleg közgazdasági egyetemet végzett dolgozó legyen, ha ez nem megy, akkor általában a főkönyvelő foglalkozik a hallgatókkal. Ezenkívül öten utaznak az NDK-ba.

A külkereskedelmi tanszéken már úgy tettük fel a kérdést Antal Endre elvtársnak, hogy *lesz-e egyáltalán belföldi gyakorlat?*

— Hét-hét hallgató megy Lengyelországba és az NDK-ba és öt Bulgáriába, de azért marad ember Budapestre is, bár még öt-hat fő megy külföldre, saját költségen. A hallgatók már évközben is kijárnak a vállalatokhoz, heti két-három órát töltenek ott. Újdonság, hogy a témavázlatot már a gyakorlat kezdetén be kell mutatni. Az egyes vállalatok profiljának megfelelően *egy adott cikk vagy cikkcsoport termelése és kereskedelmi forgalom közötti összefüggése*, a cikk népi demokratikus országokban való elhelyezésének lehetőségei lesznek a fő témák.

Nagy izgalom uralkodik a gazdaságföldrajz tanszéken. Matejka elvtárs talán szívesebben látta volna a postást a „Közgazdász" munkatársa helyett, ugyanis fontos leveleket vár.

— Miről van szó?

— Éppen az üzemi gyakorlatokról. A minisztériumtól már megjött az engedély, amely szerint a tanári „A"-szak és a földrajz specializáció Csehszlovákiába, illetve Bulgáriába utazik négy hétre. Viszont az illetékes szófiai egyetemtől még nem jött válasz a témajavaslatokra. A két fő cél: *Magyarországon nem található objektumokkal való megismerkedés*, valamint ismert területek látogatása — összehasonlítás céljából.

Bulgáriában — esetleg lehetőség lesz két-háromnapos szófiai látogatásra is — színesfém-bányászatot és kohászatot, a vízienergia-hasznosítást és öntözést, a barnaszén-bányászat komplex vegyi felhasználását, speciális mezőgazdasági témákat (gyümölcs-, dohánytermesztés), valamint a tengeri gazdálkodást fogják tanulmányozni a hallgatók. (Kikötők, halászat, hajózás.)

A csehszlovák csoport — Gyenes elvtárs vezetésével — bányászati és nehézipar, erdőgazdálkodási, valamint egyéb ipari kérdésekkel foglalkozik majd. Fontos téma lesz a szocialista várostípus kialakítása, ennek alapján javasoltuk például a bolgár, illetve cseh hallgatóknak Dunaújváros tanulmányozását, de ezenkívül a bauxit-, alumíniumtermelést, kőolajfeldolgozást stb. További „magyar" témák: a Balaton mint gazdasági egység, a pécsi urán és a borvidékek.

Szorgalmas munkát és jó dolgozatokat kívánunk!

V. G.

HAZÁNK FELSZABADULÁSÁNAK ÉVFORDULÓJÁN

rendezett ünnepélyen Berend T. Iván elvtárs ünnepi beszédét tartja

Alba Regia párttitkára

Menekülő emberek az országúton. Előttük, valahol a ködbevesző kilométereken túl hömpölyög a Duna, ahhoz igyekeznek. Mögöttük harc. Néhány órával ezelőtt még a felszabadított Székesfehérváron voltak, és most a fasiszta ellentámadás elől menekülnek. A fasiszták célja: kitörni a Dunához. 1945. január 20-at írunk. A németek visszafoglalták Székesfehérvárt.

A frontvonal egyre közeledik, a németek minden erejüket bevetve küzdenek, hogy elérjék a Dunát. Reménytelen vállalkozásnak látszik gyalogszerrel megtenni ezt az utat. Így vélekedett erről az a magas, vállas fiatalember is, aki szintén ott igyekezett előre az úton, de aggodalommal eltelve mind gyakrabban tekintett hátra. Hátulról visszavonuló szovjet gépkocsik közeledtek.

— Jó napot, párttitkár elvtárs! — köszöntötték az egyikről a fiatalembert. — Szálljon fel, azt hiszem, egyfelé visz az utunk!

A gépkocsival aztán Ercsinél hamar elérték a jeges, zajló Dunát, majd komppal átkeltek, maguk mögött hagyva vagy tizenöt kilométerre a németeket. A párttitkár Kecskemétig ment a szovjet alakulatokkal. Ismerőse búcsúzóul figyelmeztette:

— Semmikor, semmilyen körülmények között se beszéljen a dolgainkról! Sőt, ha találkozunk, nem ismerjük egymást.

Azt hiszem, ideje név szerint is bemutatni a két szereplőt. Marija Fortuszról, a Vörös Hadsereg felderítőjéről és Szirbik Ferencről, az egyszer már felszabadított Székesfehérvár párttitkáráról van szó. Ismeretségük nem régi keletű. Január 10-e körül egyre világosabbá vált, hogy a németek egy minden eddiginél nagyobb ellentámadásra készülnek, tehát sor kerülhet esetleg már felszabadult területek ideiglenes átadására is. Az ellentámadás első célpontja Székesfehérvár volt. A szovjet csapatok a város feladása esetén híradóst akartak hátrahagyni. A híradós elhelyezésének megszervezésével Marija Fortuszt bízták meg, aki a kommunista párt városi titkárához fordult segítségért. A feladat bonyolult volt, mert olyan embert kellett találni, aki vállalja a híradós elhelyezését, ugyanakkor nem gyanús a németek szemében. Szirbik elvtárs hét személyt választott ki a feladatra, végülis Hornyánszky dr. mellett döntött. Hogy hogyan esett rá a választás? A doktor feleségének édesapját mint újságírót elég sok kellemetlenség érte a Horthy-rendszerben, ez garancia volt a családra nézve, az pedig, hogy Hornyánszky orvos volt, bizonyos mértékig köztiszteletben álló személyiséggé tette őt a németek szemében is. Hornyánszky dr. a feladatot elvállalta. A szovjet híradós — Martiscsenkó — „beállt" az orvos házába háztartási alkalmazottnak és innen küldte jelentéseit a német hadmozdulatokról.

A történetek alig két éve kerültek nyilvánosságra, minden szereplő megőrizte a titkot, Fortusz utasításának megfelelően, egészen addig, amíg maga Fortusz keresni nem kezdte hajdani segítőtársait.

Mindezt Szirbik Ferenc elvtárs mondta el, egyetemünk nyelvi tanszékének oktatója, az egykori székesfehérvári párttitkár.

— Mit tudna ehhez még hozzátenni? — teszem fel az utolsónak szánt kérdést.

— Csak annyit, hogy Marija Fortusz is, én is, elégedetlenek voltunk a filmmel. A valóságban minden sokkal izgalmasabb volt. Sokat elvett a történet érdekességéből a beleszőtt szerelmi történet. Hornyánszky doktor nem szerelemből tette amit tett! Hornyánszkynak felesége és két gyermeke volt, így nemcsak a saját, hanem az ő életüket is kockára tette. Nem jól sikerült, elnagyolt a filmben Koch László alakja is, akinek tragédiája külön történetet érdemel meg. A város első felszabadulása után ő, a munkaszolgálatból megszökött orvos lett a város tiszti főorvosa. A párt a kiürítéskor felszólította az akkor körülbelül 25 kommunistát a város elhagyására. Koch nem ment, kötelességének tartotta, hogy mint tiszti főorvos ottmaradjon. A csendőrség elfogta és agyonlőtte. Holttestét sokáig feküdt az utcán, mellette az „így jár minden szökött munkaszolgálatos" feliratú táblával. Mint utólag megtudtam, a Gestapo engem már az első napon keresett. Ha Fortusz ott az országúton nem ismer meg, és nem vesz fel a kocsijára, hát nem is tudom hol lennék ma. Egyébként befejezésül még elmondom, Koch Lászlóról, hogy a véletlen folytán egy ólomba öntött újságcikke megmaradt a nyomdában. A város végleges felszabadulása utáni első lapszámban a halott Koch László vezércikke jelent meg „Romokon építünk" címmel.

Gaal Gyula

A reform tartalmi kérdései az általános kari taggyűlésen

Az egyetemi reform egyik fontos kérdéséről, a tananyagok korszerűsítéséről vitatkozott legutóbbi taggyűlésén az általánoskari MSZMP-alapszervezet. A vezetőség beszámolójában felvetett kérdések, az elég élénk vita azt tükrözi, hogy a párttagok nagy része igyekszik túlemelkedni a munkában néhol jelentkező sematikus vonásokon, és nem kizárólag az órakeretek szétosztása, vagy kitöltése bűvkörében, hanem tartalmilag közelíti meg a tananyagok korszerűsítését.

A vezetőség beszámolója, melyet Erdős Tibor elvtárs tartott, ismertette az egyes tanszékek munkáját, s megállapította, hogy a korszerűsítés terén igazán megnyugtató eredményt csak két tanszék, a népgazdaság tervezése és a gazdaságtörténeti tanszék ért el. Más tanszékek még csak a munka kezdetén tartanak, vagy csak az általuk oktatott egyes tárgyak korszerűsítése terén tettek valamit. Természetesen nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a tananyagok korszerűsítésében a különböző tanszékeknek nem egyenlő nehézségekkel kell megküzdeniük.

Ezután a vezetőség beszámolója felvetett néhány kérdést, amelyek élénk vitát váltottak ki a taggyűlésen. Az egyik; mi az oka a korszerűsítési munka lassú előrehaladásának? A beszámoló a már többször említett oktatói túlterhelés (kandidátusi disszertációk nagy száma) mellett felveti, talán az is, hogy a munka megkezdésekor az egyetemi vezetés a meglevő szakokat vette figyelembe és azóta kiderült, hogy a számvitelszakra például nincs szükség, hasonlóan vitatott a földrajzi specializáció is. A hozzászólások nem mind értettek egyet a beszámolóval abban, hogy a haladás ütemét kifogásolta, de többen szóvá tették, hogy néha tartalmilag nem elég mély a korszerűsítési munka. Az természetes — mondta az egyik felszólaló —, hogy a korszerűsítés tantervekkel, tananyagokkal kapcsolatos — de nemcsak ez! Terjesszük ki a korszerűség fogalmát a módszerekre is. Egyetemünkön manapság még sok az iskolás vonás, a kötöttségek túlzottak. Több szabad foglalkozás kellene, nagyobb teret kellene biztosítani a képzésben az alternatív, fakultatív megoldásoknak. Akkor talán a hallgatók tudományos érdeklődése is szabadabban bontakozhatna ki, jobb lenne a tudományos diákköri munka. Ehhez a véleményhez kapcsolódott egy másik felvetés is, hogy helyes lenne a korszerűsítés kérdéseiről kari oktatói értekezletet tartani.

Miután többen megjegyezték, hogy a korszerűsítést nem kell elhamarkodni, nem felesleges talán megállapítani hogy az általános vélemény szerint a reform tervszerű feladatainak végrehajtásával senki sem elégedetlen, annál inkább a tartalmi munkával.

Érdekes kérdése volt a beszámolónak és a vitának is, hogy vajon az ötéves tanulmányi idő nem eredményezi-e azt, hogy hallgatóink általános elméleti képzettsége tovább romlik? Ugyanis gyakori tapasztalat, hogy az államvizsgákon a hallgatók már alig tudnak valamit az első két éven tanított, elméleti, alapozó tárgyakból. Meg kell tehát keresni a megoldást, hogy különösen a politikai gazdaságtan fontos tételei ne merüljenek feledésbe.

A taggyűlésen jelentős hangot kapott két tanszéknek, a gazdaságtörténetnek és a nemzetközinek a tananyagok korszerűsítésével kapcsolatos szervezeti problémája. Mint ismeretes, az egyetemi tanács úgy foglalt állást, hogy egyes szakokon a gazdaságtörténet oktatását két félévre korlátozza, viszont, ha a tanszék elkészül az új tananyaggal, akkor meg kell fontolni, hogy ne emeljék-e fel újra 90 órára az oktatási keretet. A tanszék jelentős lépéseket tett az új tananyag kidolgozására, s ezért nem tartja helyesnek az óraszám-csökkentést, mondván, hogy ha mégis így marad a keret, akkor az egész eddigi háromféléves anyagukat egyetlen félévbe kellene beszorítani, hiszen a készülő új anyagrészre az egyetemi vezetés is fél évet szánt.

Későn indult meg a korszerűsítés a nemzetközi tanszéken. A korszerű követelményeknek megfelelően az egyetemi vezetés új tananyag, a világgazdasági ismeretek oktatását határozta el, amelyben nemcsak a kapitalista világ gazdasági és politikai kérdései kapnak hangot, hanem a szocialista tábor országai is. Ez a követelmény már korábban felmerült a nemzetközi tanszékkel szemben, de mind ez ideig csak részeredményeket tudnak felmutatni. Ezért az egyetemi vezetés, hogy biztosítsa az új tárgy kialakítását, három tanszék együttesére bízta. A nemzetközi tanszék kollektívája most ezt tette szóvá, hiszen — ha saját hibájuk is közrejátszott a helyzet kialakulásában, mivel sürgetésre sem fogtak hozzá a szocializmus anyagának kidolgozásához — mégis úgy érzik, megfelelően kivehetnék részüket a tananyagok korszerűsítésében — más tanszékekkel kooperálva, természetesen biztosítani kell az egységes irányítást.

Ez a taggyűlés nem a tananyagok eszmei-ideológiai kérdéseivel foglalkozott, mint ahogy ezt tervezték. Ez hiba. De így is hasznos volt, mert felhívta a figyelmet a reformmunka alapvetően fontos feladataira.

Négyévi szorgalmas tanulásért

MARCELL JENŐT, egyetemünk 1961-ben végzett hallgatóját a felszabadulás 17. évfordulóján Felsőoktatási Tanulmányi Érdeméremmel tüntette ki a művelődésügyi miniszter.

Ez a kitüntetés a négyévi szorgalmas tanulás, odaadó mozgalmi és társadalmi munka eredménye. Mindig kitűnően zárta a féléveit, s emellett nagyon sok társadalmi munkát végzett. Azt mondja, ha most számot kellene adni arról, milyen akciókban vett részt, nem lenne nehéz dolga, csak elő kellene venni az egyetemi KISZ-szervezet eseménynaptárát, s minden pont mellé odaírhatná, hogy ő is ott volt.

Állandó KISZ-munkáját is jól végezte. Miután mint alapszervi kultúrfelelős megismerkedett a KISZ-vezető munkájával, az alapszervezet titkára lett.

Tudományos diákköri munkával készült szakmájának jobb elsajátítására. Az ipargazdaságtan tanszék mellett írt dolgozatot, amit Szegeden az országos ülésszakon is előadott.

Most a Híradástechnikai Ipari Kutatóintézet közgazdásza. Egyedül dolgozik ebben a munkakörben, s magának kell munkája sajátosságait kialakítani, az intézet munkájára alkalmazni.

A politikai körök ma és holnap

Egyre több csoportban lehet hallani egyetemünkön, hogy gyengén működik a politikai körük. Ezért érzem szükségesnek megvizsgálni, hol van a hiba?

A politikai körök életre hívója 1959-ben az a tarthatatlan helyzet volt, hogy nagyon sokan egyáltalán nem olvastak újságot, és nem érdeklődtek a politikai élet eseményei iránt. Szükség volt tehát szervezetileg nyúlni a kérdéshez, meg kellett teremteni a kollektív politikai foglalkoztatást. Ennek formája lett a politikai kör.

Azóta több mint három év telt el és ha sokszor elégedetlenkedünk is önmagunkkal, hogy nem olvasunk eleget, vagy pesszimista a hangulat, azért azzal általában mindenki egyetért, hogy

a politikai érdeklődés megnőtt

egyetemünkön, sőt, nyugodtan, talán fenntartások nélkül is elmondhatjuk, hogy hallgatóink döntő és túlnyomó többségét érdekli a politika és ennek megfelelően tájékozott is. Igen gyakori jelenség az egyetem folyosóin, vagy bárhol, egy-egy kisebb vitatkozó csoport. Vitatkoznak az emberek, pedig nem szervezte őket senki. Ezzel szemben politikai órákon gyakori a témahiány, az érdektelenség. Mi lehet ennek az oka?

Hasonlítsuk össze az 1959-es és a jelenlegi helyzetet! Megváltozott. Ugyanakkor a politikai kör, mint forma változatlanul maradt. 1959-ben elég volt a Népszabadság egyes cikkei alapján politizálni. *Akkor* elég volt, éppen azért, mert ezeket a cikkeket is kevesen olvasták, a napi sajtó ismerete alapján is lehetett újat mondani, érdekes politikai kört tartani.

Mi kell a jó politikai vitához? Olyan részvevők, akiknek tudása különböző. Ez megnyilvánulhat úgy, hogy tudásuk különböző fokon áll, vagy egyszerűen csak abban, hogy az eseményeknek különböző oldalait ismerik.

Ma nincs meg a politikai órákon ez a feltétel. A hallgatók tudása körülbelül azonos színvonalon mozog, mert többségük olvassa a napi sajtót, vagy meghallgatja a rádiót. Ennek alapján pedig nem igen lehet vitatkozni. Ugyanakkor jó néhányan nyelvtudásuk, ismeretségük révén szélesebbkörű ismeretekre tesznek szert. Nem természetellenes, hogy ezek alapján vita induljon, és hogy ez a vita alkalomszerű legyen, nem túl sok részvevővel. *És ilyen politikai véleménycserék,* mint már említettem, *folynak is egyetemünkön.*

Ezekután le kell vonnunk a következtetést. A politikai kör, az elmúlt néhány évben teljesítette hivatását, ma már inkább

az egyéni kezdeményezésnek

kell nagyobb szerepet kapnia, mint ahogy a valóságban kap is. Néhányan azt az ellenvetést tehetik, hogy azért vannak most is érdektelenek, ha nem is nagy számban, és ha megszüntetjük a szervezett politikai foglalkoztatást, akkor ezekről teljesen lemondunk. Nos, ez nem így van. *Éppen a politikai körök bizonyították be, hogy nem képesek a még ma is passzív embereket megmozgatni.* A politikai órán szótlanul is lehet ülni. De jogosan vetődik fel a kérdés: Vajon nem az alkalomszerű, szabad politizálás lesz az a forma, amely végül is ezeknek a hallgatóknak is felkeltheti az érdeklődését?

Egyetemünk hallgatói politikai érdeklődésének mai színvonala nem politikai kört, hanem *érdekes* politikai előadásokat, gyűléseket kíván. Szeretnénk meghallgatni politikai életünk vezetőit, nevesebb újságíróinkat. Szívesen látnánk őket egyetemünkön minél gyakrabban.

Végül meg kell jegyezni, hogy azért bizonyos mértékig továbbra is szükség lesz a politikai körre, mégpedig az első két vagy három félévben. Szükség van arra, hogy egyetemünk új hallgatói bizonyos alapvető gyakorlatot szerezzenek a politikai önképzésben, erre pedig legalkalmasabb forma éppen a politikai kör.

Gaál Gyula

KÖZGAZDÁSZ – MÉRNÖK?

Végzett közgazdászokat hívott meg az egyetem, a Közgazdasági Társaság és a Figyelő, hogy a gyakorlatban szerzett tapasztalataikat felhasználva, szóljanak hozzá az oktatási reform előttünk álló feladataihoz. A szép számmal megjelent meghívottak előtt Háy László rektor és László Imre rektorhelyettes elvtársak ismertették a felsőoktatási reform helyi elképzeléseit, megvalósult intézkedéseit. Ezek az elképzelések osztatlan tetszést arattak. A hozzászólók helyesléseik mellett jónéhány észrevételt tettek az egyes tananyagokkal kapcsolatban, valamint élénken vitatkoztak saját helyzetük problémáiról, a közgazdász-továbbképzésről is.

A megbeszélésen megoldatlan kérdésként vetődött fel, hogy több kollégánk műszaki képesítést szeretne elérni, s

mérnökként kíván helyt állni

a ma is meglevő közgazdász—mérnök ellentétben. Annak, hogy a gyakorlati életben még ma is számos ellentmondás lehet a műszakiak és közgazdászok között — reális alapja is van, hiszen a műszakiak fizetési besorolása jóval magasabb, mint a jórészt adminisztratív státuszokat betöltő közgazdászoké, akiktől pedig egyre inkább alkotó közgazdasági munkát várnánk. *Bittó Sándor* például, a Fővárosi Autóbuszüzem főkönyvelője meg van róla győződve, hogy mivel neki nemcsak közgazdasági, hanem műszaki és forgalmi tevékenységgel is kell foglalkoznia, könnyebb lenne a munkája, ha megszerezhetné a mérnöki képesítést. Véleménye szerint a továbbképzésnek legalább az üzemmérnöki szintet kellene biztosítani, hogy a gazdaságossági szemlélet érdekében a közgazdászok fel tudják venni a versenyt a mérnökökkel. *Király János* az EMAG-ból úgy véli, hogy a technológiai oktatás megfelelő az egyetemen, szerinte azonban műszakirajz-olvasást is tanítani kellene, hogy meg legyen az alapja a szakfolyóiratokból való műszaki továbbképzésnek. *Kéri Károly* főkönyvelő is fontosnak tartja a műszaki ismereteket, hogy a végzetteknek legyen módjuk megismerkedni a legújabb technológiával.

— Egészen alapos műszaki ismereteket az egyetemtől nem lehet megkövetelni — mondta *Gallai Katalin*, a Faipari Kutató munkatársa —, tekintettel arra, hogy a népgazdaságnak széles területei vannak. A közgazdászoknak alapkérdésekkel kell tisztában lenniük, melyek a népgazdaság szinte valamennyi területén előfordulnak: hatásfokszámítások stb. Minden egyes közgazdásznak meg kell tanulnia az adott iparág technológiáját legalább technikusi színvonalon. Hasonlóan vélekedett *Dósa Lajos* is az Almásfüzítői Timföldgyárból: az alapvető számításokat tudni kell, s talán az egyetemi technológiaoktatást meg lehetne oldani két fő profilban: gépipari és vegyipari alapozással.

A műszaki irányú törekvéseket bírálta hozzászólásában *Pecséri Gyula* a Ruggyantaárugyárból. — Egyes közgazdászok nem elégszenek meg azzal, hogy közgazdászok, hanem mérnökök szeretnének lenni — mondotta. — A mi hivatásunkhoz valóban szükséges bizonyos műszaki képzettség, de ez nem üti meg a mérnöki színvonalat. Az is igaz, hogy egyes vállalatoknál

a közgazdászok hátrányos helyzetben

vannak a műszaki beosztású dolgozókkal szemben. Mégsem az a megoldás, hogy mérnöki diplomára törekedjünk, hanem az, hogy igyekezünk jól képzett közgazdászokat nevelni. A technikusi képesítést aztán is meg lehet szerezni. Ebben erősítette meg *Szigetvári Győző* hozzászólása is, aki, mint mondta, mezőgazdasági főkönyvelő, de problémái megoldását nem abban látja, hogy agronómussá képezze át magát. Nem átképzésre, hanem

továbbképzésre van szükség

— hívta fel a figyelmet, majd arról beszélt, hogy ez a vidékiek részére még megoldatlan.

Teke László a Feruniontól arra figyelmeztetett, hogy nem esett még szó arról: a végzett közgazdászok hogyan tudják saját diplomájuk értékét alátámasztani. Lehetséges, hogy a közgazdászok nem egyformán tudták kiharcolni a megbecsülést, de azért sokban rajtuk múlik, hogy a vállalat vezetői mennyiben támaszkodnak munkájukra.

Német Lajos, a Somogy megyei tanácstól úgy vélekedik, hogy az egyetemnek nem feladata specialisták képzése, ezért a szükséges ágazati műszaki képzést mindenkinek saját magának kell megszereznie a diploma után. Ugyanakkor azonban felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy a tanácsi apparátusban a közgazdászok fizetési besorolása alacsonyabb, mint a technikumot végzett műszakiaké. Hasonlóan a műszakiak és közgazdászok közötti nem új keletű ellentétekről beszélt *Nemes Ferenc* a KSH-ból. Ez az ellentét már nem olyan erős, mint évekkel ezelőtt. Az ellentét megszüntetéséhez az szükséges, hogy a közgazdászok egyre jobban

bebizonyítsák: gazdái területüknek,

és értenek azokhoz a problémákhoz, amelyekhez a műszakiak nem értenek.

Érdekes és helytálló volt a már említett Dósa Lajosnak az a megállapítása is, hogy az egyetem általában nem tölti be azt a szerepet, amelyet a közgazdasági életben be kellene töltenie.

A tananyagokra vonatkozó megállapítások elég sokoldalúak. A technológiai oktatás reformtörekvéseit mindannyian örömmel fogadták, s kapcsolódva, szóvá tették, hogy nem ártana javítani az áruismereten sem. Többen tudományos üzemszervezést sürgettek, azt, hogy javítsák a vállalatok működéséről tanítottakat. Tematikai javaslatként felmerült, hogy a szaktanszékek foglalkozzanak többet az önköltség és a gazdaságossági számítások oktatásával, a közlekedéssel, tanítsanak több mezőgazdasági könyvvitelt, és alaposabban külkereskedelemtechnikát és piackutatást. Volt, aki kérte, hogy a modern számviteli gépek kezelésére is tanítsák meg a végzett hallgatókat. Többen szóvá tették, hogy a nyelvoktatást is tovább kellene bővíteni, biztosítani kellene, hogy a kikerülők jól tudjanak oroszul és még egy nyelvet.

A megbeszélésen többen foglalkoztak a közgazdász-továbbképzéssel, s különösen a vidékiek tették szóvá, hogy ebben nem vehetnek részt, ezért helyes lenne intézményesen — azaz kormányrendelettel — megoldani és a vidéki városokban is létrehozni továbbképző tanfolyamokat.

A hozzászólásokra *Garami József*, a Figyelő szerkesztője, *Forgách Tibor*, a továbbképző tagozat vezetője és *László Imre* rektorhelyettes válaszolt.

Afrika küldötte

Taslima Diallót, egyetemünk másodéves általános szakos guineai hallgatóját kerestük fel néhány, hazájára vonatkozó kérdéssel.

Röviden arról szeretnénk felvilágosítást kapni, hogy milyenek a guineai ifjúság tanulási lehetőségei?

— Iskolai rendszerünk 6 általános + 6-os középiskola rendszerű, még 1958-ig is csak a fiatalság három százalékát lehetett iskoláztatni. Ok: kevés, nagyon kevés az iskola. Jelenleg három főiskolánk van (műszaki, pedagógiai, mezőgazdasági), 1962—63-ra készül el a műszaki egyetem. Mintegy háromezer fiatal külföldi egyetemen tanul, a Szovjetunióban 800-an — Magyarországon 17-en, s ebből ketten ezen az egyetemen tanulunk.

Szeretnénk valamit a guineai ifjúság politikai, szociális, társadalmi tevékenységéről hallani.

— 1958-ig a fiatalság szervezetlen volt. Több különálló csoport működött, de nem fogta egységbe a nemzeti ifjúságot — egységük csak tájegységekre korlátozódott.

1959. március 26-án alakult a JRDA — egységes, politikai, gazdasági ifjúsági szervezet. Tagjai társadalmi munkával segítik az ország mielőbbi fellendülését. Egy év alatt 350 iskola épült, s ebben jelentős szerepe van a JRDA-nak is. Az építkezéseken kívül dolgoznak a mezőgazdaságban, oktatják az írni-olvasni nem tudókat. A JRDA-t a kormány is segíti tevékenységében. Bár országuk semleges ország, kormányunk tagjai ismerik a marxizmus—leninizmus alapelveit.

— Mikor jöttél Magyarországra, és mik a terveid az egyetem elvégzése után?

1959. november 10-én jöttem gimnáziumi érettségi után. Az egyetem elvégzése után doktorálni szeretnék, s csak aztán hazamenni.

— Nem gondolsz arra, hogy Magyarországon maradj továbbra is?

Szeretem Magyarországot, kedvesek, barátságosak az emberek — de a hazámnak szüksége van minden tanult szakemberre otthon. A nyári szünetben két hónapot társadalmi munkában töltünk. 1960-ban Horvátkimlén a Mező Imre Építőtáborban dolgoztam.

— Hogy vagy megelégedve az egyetemmel és hogy birod a magyar nyelvű tanulást?

— Megérkezésünk után hat hónapig tanultunk magyarul, s most is heti 4—4 órát nyelvtanulással töltünk. Úgy látom, az egyetemen megvan a lehetősége, hogy elsajátítsuk mindazt, ami ahhoz kell, hogy igazi, jó kommunista váljék belőlünk.

— És a tanulmányi eredmény?

Első év végén 4,15, most félévkor 4 egész volt az átlagom.

Azt hiszem, ehhez az eredményedhez csak gratulálhatunk, s nagyon sok hazai hallgatónk előtt csak példaként állíthatunk.

— Mennyi tanulással érted el ezt az eredményt?

— Évközben rendszeresen készülök szemináriumokra, s vizsgaidőszakban pedig reggel 8-tól este 8-ig tanulok.

A szünetnek vége — további sok sikert és jó eredményt kívánunk és búcsúzunk.

Széky Ilona

Vita-Vita-Vita

A TDK, a tanszék és a KISZ közös ügye!

A KÖZGAZDÁSZ március 27-i számában Berend T. Iván elvtárs „A diákkör igazi gazdája csak a tanszék lehet" címmel hozzászólt az egyetemen folyó tudományos diákmunka kérdéséhez. Úgy érezzük, hogy mondanivalója sokat segíthet abban, hogy e területen további előrehaladást érjünk el, nem érthetünk azonban egyet több olyan, a jelenre, illetve jövőre vonatkozó megállapításával, amely véleményünk szerint nem alapul a tényleges helyzet eléggé mély és alapos elemzésén.

A cikk aktualitását elsősorban az adja meg, hogy valóban joggal vethető fel ma az a kérdés:

kihasználjuk-e azokat az adottságokat

és lehetőségeket, amelyeket az oktató és tudományos munka jelenlegi színvonala, hallgatóink felkészültsége és érdeklődése teremt a tudományos diákmunka széleskörű kibontakoztatására. Erre mi is nemmel felelhetünk, azonban ez önmagában nagyon keveset mond és félrevezethet mind a jelenlegi helyzetet, mind a továbbhaladást illetően, ha nem vesszük figyelembe az eddig megtett utat.

Berend elvtárs hangsúlyozza, hogy a tudományos diákköri munka jelenleg — „az adottságokhoz és lehetőségekhez képest" — mélyponton van. Ezzel az egyébként véleménye szerint is túlzott megállapítással nem érthetünk egyet, mert figyelmen kívül hagy számos olyan tényt, amely ennek éppen ellenkezőjét bizonyítja. Csak röviden említenénk meg, hogy az egyetem 18 tanszéke közül 10 mellett működik jelenleg TDK, amelynek 121 (!) részvevője az év végéig egyénileg, ill. kollektíven kb. 50 dolgozatot fejez be. Hadd emlékeztessünk arra, hogy az elmúlt években (1957 óta) ez a munka, bár nagyon lassú javulást mutatott, lényegesen alacsonyabb színvonalú volt. (A minőségi oldaltól eltekintve, átlag 10—20 dolgozat készült el évente.)

E hó közepén rendezzük meg az egyetemi tudományos diákköri ülésszakot, ahol 12 ülésen mintegy 40 hallgató számol be munkájáról dolgozattal vagy hozzászólással. A májusban rendezendő V. országos diákköri konferencián Debrecenben 6 hallgatónk vesz részt önálló dolgozattal, amelyek közül 4 e tanévben készült el, a másik kettőt pedig jelentősen átdolgozták.

Ez az eredmény a tanszékek és a KISZ kollektív erőfeszítéseinek gyümölcse, amely mögött egy

megszilárdult szervezeti keretek között

folyó, lényegesen rendszeresebb, elmélyültebb tudományos munka található. Örvendetes, hogy a TDK tagjai e tanévben szorosabb kapcsolatot építettek ki az üzemekkel, vállalatokkal. Az ily módon készült dolgozatot pl. a pénzügytanszék mellett működő TDK a gyakorlati szakemberek bevonásával vitatta meg, értékelte.

Távol áll tőlünk az a szándék, hogy a TDK-munka jelenlegi helyzetét, Berend elvtárssal ellentétesen, de ugyancsak egyoldalúan értékeljük. Az elért eredményekre alapozva növelnünk kell a tudományos diákkörök (pl. népgazdaság tervezése, matematika, tudományos szocializmus tanszék mellett) és a tagok számát. Fő feladat azonban elsősorban az, hogy meglevő diákköreink munkáját a népgazdaság előtt álló aktuális feladatok, a kommunista szakemberképzés és a tudományos utánpótlás szolgálatába állítva, még rendszeresebbé, elmélyültebbé tegyük.

E feladatok megoldásához szükség van arra, hogy hallgatóink tudományos érdeklődését fokozzuk, gyakorlati téma feldolgozásában ösztönözzük; segítsük és ellenőrizzük őket, biztosítsuk azokat a feltételeket (pl. üzemmel való kapcsolat, társadalmi munka alól szükség szerinti mentesítés stb.), amelyek az eredmények eléréséhez szükségesek. Nem vitatható, hogy egy-egy tanszék mellett folyó tudományos munkának megfelelő szervezeti keretet és öntevékeny jelleget adva, közösségi, vitaszellem, kollektív munka kialakítására törekedve, e munka hatékonysága nagy mértékben fokozható. Az az álláspontunk, hogy e feladatokat

csak a tanszékek és a KISZ

együttesen oldhatják meg eredményesen.

A jelenlegi helyzetet elemezve Berend elvtárs a hiányosságok okát lényegében abban látja, hogy a tanszékek kapcsolata a TDK-val nem megfelelő. E lényegbe vágó megállapítását fejtegetve felteszi pl. a kérdést: „melyik tanszékvezető vagy vezető munkatárs foglalkozik pl. diákköri csoportokkal?", vagy: „...mikor részesítettek dicséretben valamely oktatót eredményes diákköri munkáért". E kérdésekkel teljesen egyetértünk, bár meg kell jegyeznünk, hogy több vezető oktató — az egyes tanszékek más oktatói mellett — közvetlenül is segíti a TDK-munkát és ezeknek az elvtársaknak, sajnos, a KISZ sem mondott eddig köszönetet munkájukért. (Bár ha elfogadnánk Berend elvtárs értékelését a TDK-munka jelenlegi színvonaláról, ez utóbbi téren túl nagy mulasztás nem történt.) Nagyon meglepőnek tartjuk azonban, hogy az általa felvetett problémák létezését Berend elvtárs a fennálló — véleménye szerint nem kielégítő — szervezeti forma megváltoztatásával akarja megoldani.

Mindenekelőtt vitatkoznunk kell

azzal a megállapításával, hogy az egyes tanszékek mellett működő TDK-k jelenlegi „gazdája" a KISZ-szervezet (sőt, azon belül, mint az a cikkből kitűnik, az alapszervezeti vezetőségek) lenne, és ebben kellene keresnünk a hibák okait.

Teljesen világos és egyértelmű számunkra, hogy a tudományos diákmunka alapvető feltétele, „hogy (idézzük az idevonatkozó MM-rendeletet) az egyetemi vezetőszervek, tanszékek és professzorok szakmailag irányítsák a körök munkáját". Ehhez kapcsolódóan a KISZ tudományos diákköri tanácsának (amely a mi egyetemünkön is létezik) az a feladata, hogy e munkát maximálisan segítve, a tanszékek illetékes oktatóival szorosan együttműködve, megszervezze és irányítsa, segítse, ellenőrizze a tudományos diákköröket, különösen az ott dolgozó KISZ-tagok munkáját.

Nehéz és felesleges is lenne vitatni azt az álláspontot, hogy a KISZ nem tehet és — talán nem tűnik szerénytelenségnek azt mondani, hogy már eddig is — nem tett sokat a hallgatók tudományos munkára való ösztönzése, szervezése, tudományos diákköri konferenciák rendezése, a TDK-munka kampányszerűsége, a lemorzsolódások elleni harc területén, amelyeket részletesebben is lehetne elemezni. Éppen ezért nemcsak egy, véleményünk szerint helyes rendelet védelmében, hanem a tények alapján sem tudnánk elfogadni azt az álláspontot, hogy a TDK „igazi" vagy egyetlen gazdája a tanszék lehet. Ugyanakkor nagyon szeretnénk azt hangsúlyozni, hogy a tanszékek szerepe a diákköri munka eredményességében döntő fontosságú, a KISZ nélkülük nyilván nem csinálhatna TDK-t. Teljesen igaza van Berend elvtársnak, hogy „nemcsak a KISZ, hanem elsősorban a tanszékek erőteljesebb aktivizálására van szükség".

Nehezen tudjuk elképzelni,

hogy a TDK-munka további előrehaladásának feltétele valamiféle „rendeletileg kialakított felelősségérzet" lenne. (Bizonyosak vagyunk abban, hogy a Berend elvtárs által említett 1949/51-es gazdaságtörténeti diákkör eredményes munkájának alapja nem a jelenlegitől eltérő szervezeti formában rejlett.) Meg kellene vizsgálni, hogy oktatóink jelenlegi (belső és külső) terhelése menynyire akadályozza aktívabb részvételüket a tudományos diákkörök munkájának szakmai irányításában. Teljesen egyetértünk Berend elvtárs megállapításával: „Aki szereti szakmáját, tudományterületét, melyben dolgozik, s a pedagógiai, nevelői munkát, melyet hivatásának választott, annak nem is lehet nagyobb öröm, mint a lelkes, munkát önként vállaló és végző, kiváló képességű hallgatóinkkal való »belterjes« foglalkozás." Úgy érezzük, hogy a KISZ-szervezetnek ugyanolyan lelkesedéssel és nem kevesebb felelősségérzettel kell dolgoznia, hogy tevékenységével, a maga sajátos eszközeivel (amelyek között az „Ifjúság a szocializmusért" mozgalom különösen nagy szerepet játszik) hatékonyan elősegítse az egyetemen folyó tudományos diákmunka fejlődését. Úgy érezzük, hogy *a tudományos diákkörök igazi gazdája a tanszékek és a KISZ csak együttesen lehet.*

Báger Gusztáv—Párizs Lajos

Hozzászólás a TDK-kérdéshez

A Közgazdász III. 27-i számában közölte Berend T. Iván elvtárs hozzászólását a TDK kérdéséhez. A cikk alapvető megállapításával a tanszékek felelősségét illetően teljes mértékben egyetértek. Őszintén szólva érthetetlen előttem, mi lehet az oka annak, hogy az új szervezeti keretek között az ipargazdaságtan tanszéken is alább hagyott a tudományos diákköri munka lendülete, hiszen éppen az ellenkezője volt várható, az ugyanis, hogy a KISZ segítségével sikerül a hallgatók érdeklődését tovább fokoznunk a tudományos diákköri munka iránt. Helytelen volna azt állítani, hogy ma az ipargazdaságtan tanszék diákkörében megszűnt volna a munka. A múlt évben, ebben az esztendőben is készültek dolgozatok, folytak viták. Mégis azt hiszem, Berend elvtársnak van igaza abban, hogy az új szervezeti forma mellett a tanszék nem érzi úgy a magáénak a tudományos diákkört, mint amikoris annak jó munkájáért lényegében egyedül ő volt felelős. Azt hiszem, abban is sok igazság van, hogy bár a tudományos diákköri munkát egyetemünkön igen fontosnak tartják, sokat is beszélünk róla, de az ezzel foglalkozó oktatók munkáját más jellegű oktató-nevelői munkával nem értékelik egyenrangúan. Úgy gondolom, mégis nem a jelenlegi szervezeti kereteken kellene változtatni, hanem azon kellene segíteni, hogy a megfelelő KISZ-alapszervek és tanszékek között e területen az együttműködést megjavítsuk.

Dr. Szakasits D. György

TDK hírek

Nyilas József, a nemzetközi tanszék munkatársa és Báger Gusztáv, a TDK-tanács elnöke április 9-én elutazott Debrecenbe. Ők képviselik egyetemünket az V. országos tudományos diákköri konferencia dolgozatait elbíráló bizottságban.

★

Az országos TDK-ra hallgatóink közül Monigl István, Becsky György, Csáki Csaba, Nagy Aladár, Dér Ilona és Arató Jenő dolgozatát küldtük el. Dolgozatuk megegyezik az egyetemi ülésszakon ismertetésre kerülő témával, kivéve Dér Ilonát, akinek munkája az építőipari árképzés kérdéseiről szól.

TD és TDK

Temérdek vélemény hangzott már el lapunk hasábjain a tudományos diákkörök munkájáról. Ez a cikk is arról szól. Talán egy kis szőrszálhasogatással közelítem meg mondanivalómat. Egész évben, széltében-hosszában három betű jelképezi a hallgatók tudományos munkával való ismerkedésének szervezeti formáját: TDK. Ami óriási tévedés! Legfeljebb ezt a két betűt lehetne ugyanis használni: TD. Tudományos Diákköri munkáról már lehet beszélni — hiszen az abból áll, hogy a diákkör tagjai felkészülnek a TDK-ra, azaz a Tudományos Diákköri Konferenciára. Ez utóbbira kerül sor hamarosan egyetemünkön is. Négy napon keresztül.

április 17—18—19—20-án

zajlanak le az egyes diákkörök munkáiról számot adó előadások.

Egy kis előzetes a konferenciáról. A diákkörök tagjai elkészült dolgozatukat, vagy annak érdeklődésre leginkább számottartó részeit ismertetik röviden a hallgatóság előtt. Az ülések azonban nem csupán a hallgatók által kutatott területekre nyújtanak betekintést, hanem összképet adnak egy-egy diákkör munkájának jellegéről, a kutatás technikai oldaláról is. Különösen az első két évfolyam hallgatói számára adhat sok újat és érdekeset néhány előadás meghallgatása. Ők még csak ezután kapcsolódnak be (már egyetemi éveik alatt is) a komoly tudományos munkára előkészítő diákköri életbe. A konferencián látottak és hallottak alapján könnyebben eldönthetik, melyik téma felé vonzódnak leginkább.

A négynapos ülésszak programja előreláthatólag a következőképpen alakul:

Április 17

Ünnepélyes megnyitó a III. előadóban. Utána — a többi napokon is — egyidőben kerül sor az egyes diákköri ülésekre.

Politikai gazdaságtan I.
(szociológia)

1. Monigl István III. ált.: A munkaerővándorlás okai és annak szociológiai vonatkozásai.
2. Horváth Jenő III. külker: Vas megye kulturális fejlődése a felszabadulás után.
3. Jakab Zoltán III. ipar: A korszerű általános műveltség néhány kérdéséről.

Pénzügy

1. Rieger Piroska IV. pénzügy: A holland forint felértékelése.
2. Péterfalvy Pál III. pénzügy: Az arab bankrendszer.

Mezőgazdaság

1. Csáki Csaba III. agrár. — p.ü.: A lineáris programozás alkalmazási lehetőségei a mezőgazdaságban.
2. Sallai Erzsébet IV. tanári „B": Mezőgazdasági statisztika.
3. Pilászy György IV. külker.: A cukor termelése és piaci forgalma.

Április 18

Gazdaságtörténet

1. Mausecz Zsuzsa III. ált.: A MÁV újjáépítése 1945—46.
2. Faklen Pál III. ált.: A Hazai Fésűsfonó és Szövőgyár története 1945—47.
3. Becsky György III. ált.: Rimamurány—Salgótarján Vasmű RT. története 1945—1946.

Ipargazdaságtan I.

1. Varga József—Tesner István III. ipar: Műszaki fejlesztés és a szakemberképzés.
2. Gergely Sándor: Dieselesítés a vasúti közlekedésben.
3. Koór Lajos—Horváth Lajos IV. ipar: A géppark korszerűsége és a felújítások gazdaságossága a Fémáru- és Szerszámgépgyárban.

Számvitel

1. Ligeti Sándor III. számv.: Az ügyvitel gépesítés helyzete, fejlődése hazánkban, a Szovjetunióban és Csehszlovákiában.
2. Sin Erzsébet—Szabó Mária III. tanári „B": A számviteli oktatás fejlődése hazánkban.
3. Hargitai Sándor IV. p.ü.: Az Egyesült Izzó 1960. évi többleteredményének és nyereségrészesedésének elemzése.

Április 19

Statisztika

1. Molnár István IV. ipar: Bp-i minisztériumi vállalatok termelékenységének alakulása 1958—60 között.
2. Kovács Aranka IV. tanári „B": A fogyasztói árindex.
3. Arató Jenő IV. tanári „B": A munkaügyi statisztika néhány elméleti és gyakorlati problémája.

Politikai gazdaságtan II.

1. Goldperger István III. ált.: A nyugatnémet monopóliumok szerepe a tőkés világgazdaságban.
2. Becsky György III. ált.: Energiahordozók versenye Nyugat-Európában.
3. Schwindl József III. külker.: A nyugatnémet márka felértékelése.

Belkereskedelem gazdaságtana I.

1. Szennyessy Judit—Király Attila III. belker.: A panelvizsgálatok szerepe.
2. Izsák Péter—Fenes Antal III. belker.: A szóbeli és írásbeli kikérdezések problémái.
3. Keresztes Jolán III. belker.: A televíziós reklám.

Április 20

Ipargazdaságtan II.

1. Markó Éva III. ipar: A matematikai módszerek felhasználása az ágazati struktúra vizsgálatához.
2. Dér Ilona IV. ipar: Permanens gazdasági tervezés és termelés szervezés az építőiparban.
3. Mihály Sándor III. ipar: A gépcserére vonatkozó gazdasági számítások.

Nemzetközi kérdések

1. Nagy Aladár III. ált.: A békés egymás mellett élés, a Szovjetunió és az USA gazdasági versenye.
2. Matus János III. ált.: Anglia és a közös piac.
3. Boldoczky János III. ált.: Az újonnan függetlenné vált országok gazdasági helyzete.

Belkereskedelem gazdaságtana II.

1. Frankhauser Antal—Faragó Gábor III. belker.: A Balaton idegenforgalma.
2. Szigeti Ernő III. ált.: A Balaton-vidék üdülőellátása.
3. Balázs Hajnalka III. belker.: Budapest idegenforgalmának problémái.

★

Az ülésekre mind a négy napon délután fél háromkor kerül sor. Pontos helyéről a hirdetőtáblán tájékoztatjuk az érdeklődőket. Minden hallgatót és oktatót szeretettel várunk.

Szavahihető „tanúk" igazolják...

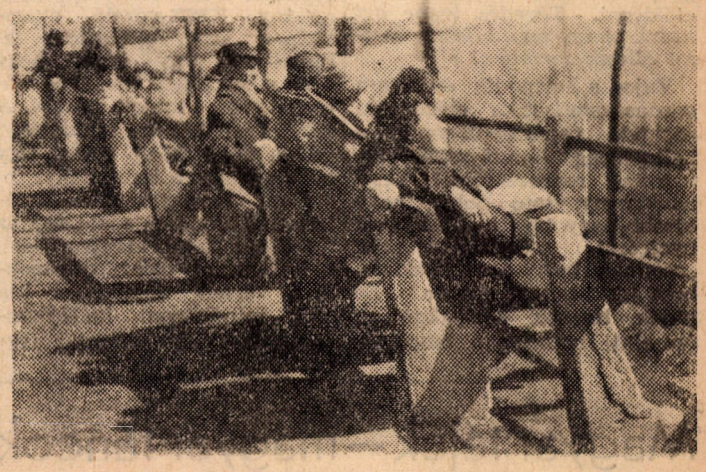

ez már az igazi tavasz!

Villa és társai

Állítólag Magyarországon kevés a villa. A Közgazdaságtudományi Egyetemen azonban nagyon kevés, s ha a fejlődés irányát nézzük, a forgalomban levő villák száma nulla felé konvergál. Nem, nem a menza hiányosságáról van szó. A menza dolgozói az iparra hivatkoznak: nem gyártanak villát.

A villakérdés nem túl nagy jelentőségű. A kohó- és gépipar gyors fejlődése, a villagyártás terén mutatkozó lemaradást túlkompenzálja. És ez így jó is. De kérdem az illetékeseket: Láttak már tiszteletre méltó egyetemi tanárokat és ifjú egyetemi hallgatókat kanállal marcangolni a húst? — Én láttam. Sőt, módomban volt késsel és kanállal elfogyasztani a beafsteaket.

A pohár a menzánkon szintén hiánycikk, helyesebben mondva a tiszta pohár. Nagyon érdekes, hogy tiszta poharakat nem gyárt az ipar, de mosatlant annál inkább. Legalább is ez található asztalainkon.

Szinte látom lelki szemeimmel a Nemzeti Múzeum idegenvezetőjét 2062-ben: Meine Damen und Herren! Itt látható az utolsó villa — 1962-es példány. Ezzel ették őseink a húst, a tésztát et cetera, et cetera... Később rátértek a kanál általános használatára, amely körülbelül 10 év múlva veszett ki a használatból és a köztudatból. Tányérjuk is volt, amiből ettek. Később a kaolinipar problémái miatt a tányérgyártást is beszüntették.

Az evőeszközgyártást az ipar nem tudta megoldani, de közel ötven éve tudósaink felfedezték a tablettaétkezést, ami fenti problémáinkat megoldotta. Dicsőség őseinknek, akik az átmeneti időszak étkezési viszontagságait ilyen nehéz körülmények között vészelték át. A történelmi forrásmunkák szerint fenti tényezők miatt a legjobban a Közgazdaságtudományi Egyetem menzáján szenvedtek.

Táskák a padon

A lányok körében divat egyetemünkön a hajóbőröndöt megközelítő táskák hordása. Ha még csak hordanák ezeket a táskákat, de még a padra is ráteszik. Félreértés ne essék, nem azért ragadtam írógépet, mert félek, hogy padjaink nem bírják el egy hajóbőrönd súlyát. Nem, nem ezért. Kolléganőink fenti táskáikat szemináriumokra is hordják, ami nem is lenne baj, de a táskákat bástyának használják. A bájos hajadon maga elé helyezi táskáját, amely mögött akár egy elefántot is el lehetne bújtatni, nemhogy egy karcsú diáklányt.

Mi történik a táska árnyékában? Két lehetőség van. Először: a kollégina mással foglalkozik, ami bizonyos szempontból érthető, mert uram bocsá', ki merné megkövetelni egy egyetemi hallgatótól (főleg, ha nő), hogy végig figyelmesen üljön egy nem túl érdekes előadáson, szemináriumon. Másodszor: amíg kollégái a szemináriumon arcuk verejtékében fürödve, próbálják összekaparni azt a kevés tudást, amit előző nap a tankönyvből elsajátítottak, kolléginánk precíz és nemesítő hozzászólásaival taglózza le a szemináriumvezetőt és csoporttársait. Könnyű neki, hisz a táska mögött nemcsak regényt lehet olvasni, hanem a vonatkozó jegyzetet is...

Figyelmeztetem a b. kolléginákat, hogy a tisztességtelen versenyt már a tőkés polgári jog is tiltotta. Javaslom: nem ártana, ha e speciális esetekre vonatkozóan a PTK megállapítaná a tisztességtelen verseny fennállását.

Erélyesen lépjünk fel a fegyelmezetlenségek ellen!

Az első évfolyam matematika előadásán kirívó fegyelmezetlenség történt. Az előadó — Bikicsné elvtársnő — egyes hallgatók magatartása miatt abbahagyta előadását. A végső okot egy éles fütty „adta meg", mely az előadóterem felső kijárata felől hallatszott. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy a fütty nem a teremből származott, hanem a félemeleten dolgozó munkások egyikétől. Ez azonban csak részben mentesíti a fegyelmezetlenkedőket, mert az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy hangos beszédükkel és zajongással zavarták az előadót, s azokat, akik azért jöttek az előadóba, hogy matematika előadást hallgassanak.

Bikicsné elvtársnő felháborodása teljes mértékben jogos, hiszen a fegyelmezetlenség nem „merült ki" ennyiben. A szünet utáni „bevonulás", mely több mint 5 percet vett el az előadó idejéből, az óra alatti zúgás, mindez hozzájárult ahhoz, hogy még a legtürelmesebb, legnyugodtabb előadót is kihozza a sodrából!

Mindössze annyit szeretnénk megjegyezni, hogy pontatlanság lenne ebből az egész első évfolyamra messzemenő következtetéseket levonni. Ugyanis néhány hallgató is „képes" nagy felfordulást előidézni. *Tévedés lenne azt hinni, hogy egyedülálló esettel állunk szemben!*

Vajon a harmadik évfolyam gazdaságstatisztika előadásain röpködő papírrepülőgépek a hallgatóság komolyságát hivatottak reprezentálni? Vagy az megnyugtató dolog, hogy kisebb-nagyobb csoportok a nyolcórai csöngetés után „osonnak be" az előadásra, nem kis zavart okozva? És kinek tesznek szolgálatot az óra alatt notóriusan beszélgetők? Mindezek rendkívül zavarják az előadást, és nem éppen egyetemre valók. Biztosak vagyunk abban is, hogy a hallgatók többsége elítéli ezeket a fegyelmezetlenségeket. Mégis megállapítható, hogy úgyszólván semmi sem történt ezek megakadályozására.

Az előadók néha kénytelenek rászólni vagy kiutasítani egy-két fegyelmezetlenkedőt az előadásról, de ennél több nem igen történt.

A KISZ-bizottság titkárától, Huszár elvtárstól érdeklődtünk, tesz-e valamit a KISZ a fegyelmezetlenkedők, a lógósok ellen?

Huszár elvtárs válaszában ezeket mondta:

— E problémákat — késés, lógás, órákon való fegyelem stb. — a KISZ közvetlenül nem tudja megoldani. A megoldáshoz az kell, hogy a KISZ-csoportokon belül alakuljon ki olyan légkör, mely elítéli a fegyelmezetlenséget. Szükséges, a KISZ-gyűléseken, értekezleteken a kritikai szellem; sok csoportban bizonyos ellenállás, következetlen hozzáállás tapasztalható. KISZ-funkcionáriusaink is „ne bántsuk egymást" alapon kezelik ezt a kérdést, mely mögött sok esetben az van, hogy néhány KISZ-vezető magatartása sem kielégítő e tekintetben. Úgy érzem, hogy ezen a területen bizonyos előrelépésről adhatok számot. A KISZ-vezetőségek tanulmányi átlaga négy felett volt. Úgy látjuk, hogy a tanulmányi fegyelem megszilárdítása érdekében különösen sokat tett az I. ált. és a II. ker. alapszervezet. A kollégiumi diákbizottságokra is várnak feladatok. Ma már mindhárom kollégiumban a diák önkormányzat rendszeres ellenőrzést tart, ami máris jelentékenyen megjavította a kollégisták előadáslátogatásainak statisztikáját.

Mindenesetre a kérdést csak akkor tudják megoldani véglegesen, ha erre a közösségek keresik a megoldást.

A helyszínen figyelmeztessék a rendetlenkedőket, szünetben a későnjövőket!

Szintén nem elég az, ha csak egy-két ember csinálja, de el kell kezdeni valahol. Minden csoportban van, aki ezt megcsinálná, szeretnénk, ha ezek bátrabban járnának el ezekben a kérdésekben!

Szeretném elmondani, azt is, hogy év végén az ISZM-jelvények odaítélésénél a közösségek, az alapszervezetek és a VB is sokkal jobban figyelembe veszi az illető tanulmányi eredményeit és magatartását. Csak az érdemli meg az ISZM-jelvényt, aki nemcsak papíron teljesíti a vállalt kötelezettségeket, hanem magatartásbeli hiányosságai nincsenek.

Végezetül meg szeretném említeni, hogy hogy a KISZ-VB-nek határozott szándéka, hogy az alapszervezetek megfelelőbben lépjenek fel a fegyelmezetlenkedőkkel szemben, ha kell, a KISZ-ből való kizárást is alkalmazni kell. Tapasztalható ugyanis, hogy azok a legrendetlenebbek, akik nemcsak a tanulmányi munka területén, hanem a közösségi életben is a legrosszabb munkát végzik — fejezte be Huszár elvtárs.

Ezekután még azt szeretnénk megjegyezni, hogy azok, akik csak rendetlenkedve tudják „eltölteni" az előadások idejét, gondoljanak azokra, akik figyelni szeretnének.

— ha —

Történelmi dokumentum

Az olvasóterem eddigi működése során könyv- és folyóiratállományához a hallgatók igen egyoldalúan „viszonyultak". Így is mondhatánk: az olvasóterem története nem más, mint az írásműveket eltulajdonító, kicsempésző hallgatók és a könyvtári dolgozók közötti szakadatlan harc története. A harc azonban március 24-ével új szakaszához érkezett, melynek legfőbb vonása a kölcsönösség erősödése. Minek alapján mondom ezt? Láttam a bizonyítékot! E történelmi dokumentum egy Ludas Matyi című hetilap március 21-i száma volt. Címlapjának jobboldalára jól olvasható betűkkel írta rá valaki nevezetes nyilatkozatát, amit most íme, csorbítatlanul közre bocsátok:

„Nem tudom, kitől kértem kölcsön március 21-én, ezért hagyatékul a könyvtárra hagyom. Budapest, 1962. márc. 24."

Tisztelettel adózunk a névtelen harcos úttörő cselekedete előtt. Most már csak azt várom izgalommal, mekkora tömegeket fog zászlaja alá vonni az új kezdeményezés.

Micike problémája

— Nem tudom, milyen számot írjak orvosi igazolásomra?

LABDARÚGÁS

Labdarúgócsapatunk (álló sor): Tráj, Szép, Pénzes, Csikai, Bonhardt, Kovács, Csapó, Baksa, (ülő sor): Csáki, Németh, Pisch

Labdarúgó-csapatunk a Bp. II. osztály keleti csoportban játszik és a 16 csapat közül a 12. helyen áll a tabellán. A tavaszi forduló mérkőzéseiből 3-at játszottunk, kettőt elvesztettünk és egyet megnyertünk. A főiskolai bajnokságban a Kertészeti Főiskola csapatával játszottunk 1:1-es döntetlent, s így mi jutottunk tovább (következő ellenfél a gödöllői Agrártudományi Egyetem csapata lesz Budapesten).

Ezek az eredmények nem mutatnak sokat, de mégis elegendők ahhoz, hogy megállapíthassuk, baj van a szakosztállyal. A gyenge szereplés okait a következőkben látom: még kétszer sem tudtunk változatlan összeállításban felállni állandó sérülések, hazautazások és egyéb okok miatt. A csapatban egyénileg jól képzett játékosok vannak, jóval többre képesek, mint amennyit egy-egy mérkőzésen nyújtanak. Baj van a lelkesedéssel és egyes játékosok megengedik maguknak, hogy szombaton kimaradnak mérkőzés előtt. A vezetőség komoly lépéseket tett, hogy a szakosztály jobban szerepeljen, a játékosok is megígérték, hogy javítani fognak, s reméljük, hogy a játékosok lelkesedése, győzni akarása, és edzőnk, Molnár Sándor testnevelési tanszékvezető tanár munkája nyomán jobb eredményekkel fogunk szerepelni a Bp. bajnokságban és a főiskolai bajnokságban is.

Csapatunk összeállítása a következő:

Kapusok: Tauffer, Csáki. Hátvédek: Szép, Kovács, Tráj, Balogh. Fedezetek: Baksa, Sváb, Pénzes. Csatárok: Pisch, Németh, Bonhardth, Csapó, Csikai, Ludas, Marosi, Levenda.

Szeretnénk, ha a „közgáz" szurkolók tábora megnövekedne és több egyetemi dolgozó és hallgató látogatná mérkőzéseinket, melynek idejéről és helyéről a hirdetőtáblán szerezhetnek tudomást.

Magyar tájak — magyar táncok

Igen nagy számú, közel hatszáz főnyi közönség előtt mutatta be új népi tánc műsorát három jóhírű budapesti művészegyüttes, március 25-én az egyetem aulájában.

Az együttesek közül kétségtelenül *a KISZ Művészegyüttesének* bemutatója sikerült legjobban. Mindkét számuk nagy sikert aratott, igaz, ezt egyrészt a kitűnő Rajkó-zenekarnak is köszönhették, amely műsorukat kísérte. *A Vasas Művészegyüttesnek* csak a második bemutatott száma sikerült jól, de ez méltán kiérdemelte a közönség lelkes tapsát.

Egyetemünk tánckarának bemutatójával kevésbé lehetünk elégedettek. Új műsorszámuk, Náfrádi—Vavrinecz Szüret című tánckompizíciójának bemutatójával nem sikerült a várakozást kielégíteni. Hogy igazságosak legyünk, meg kell jegyezni, a közepes eredménynek nagyrészt a lassan, és mondhatnám lelketlenül játszó zenekar volt az oka.

Együttesünk az előadáson bemutatottnál kétségtelenül többre képes — ezt bizonyítják elmúlt eredményei is — de, hogy e képesség realizálódjon is, ahhoz még több lelkesedésre és tanulásra van szükség. (Nem ártana a táncosok, főként a lányok, ruházatát is felújítani.)

A táncegyütteseken kívül fellépett a műsorban *Bene József* is, aki a Rajkó-zenekar kíséretével magyar népdalokat adott elő.

Uj oldaláról mutatkozott be *Szirmai Márta*, aki Kodály-dalokkal lépett a közönség elé. A közönség, sajnos, nem értékelte eléggé műsorát, de ennek elsősorban a rossz témaválasztás az oka. Kodály-sirató e vidám hangvételű bemutatón igen rosszul hatott, kiütközött a műsorból. Szirmai szép, tiszta hangját és általában előadásmódját azonban dicsérnünk kell.

Sz. E.

Tanítás

Az érdekvédelmi bizottságon közgazdasági technikumi és gimnáziumi tárgyak tanítására lehet jelentkezni. Bővebb felvilágosítást a 383. számú teremben lehet kapni, minden délután 2—4-ig.

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Cím: IX., Dimitrov tér 6.

Telefon: 186—850/138 m.

Szerkeszti: Bögre Katalin
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában
Megjelenik 2 hetenként

Nyugdíjas búcsúztatás

Bensőséges ünnepségen búcsúztatta nyugdíjaztatása alkalmából Róth Tibornét, egyetemünk dolgozóját, az 1930-as párttagot a párt-végrehajtóbizottság, dr. Háy László rektor, és a szakszervezeti bizottság. Róth nénit rádióval lepte meg a vb, az egyetemtől pénzjutalmat, a szakszervezettől pedig szintén ajándékot kapott.

Jó egészséget kívánunk neki megérdemelt pihenőnapjaira.

Új színek — új hangulat?!

Örvendetes újságként közlöm a hírt: a Rudas László utcai kollégium végre új, szebb, szimpatikusabb képet kap, magyarul: festik, szépítik. Az ajtókon mindenütt a figyelmeztető lap: „Vigyázat, frissen mázolva!" A lépcsőház fala rózsaszín és halványkék színben játszik. A folyosókon szekrénytologatás, felfordulás, de az ember sokat kibír a szebb jövő reményében. A zűrzavar betetőzője egy derék, de feletté bb melankólikus hangulatú festőfiú, aki reggeltől késő délutánig búsabbnál búsabb melódiákat zokog a lépcsőházban, de mondhatnánk álló napig lélegzetvétel nélkül.

Ezek után félve tesszük fel a kérdést, ilyen „idill" közepette hol található egy csendes zug, ahol tanulni lehetne? A felelet a következőképpen hangzik: Míg a tanulót festették, addig minden este hatig a klubban tanultunk. Szerencsére ez az időszak már elmúlt, s a tanulónk káprázatos arculatot öltött: a festés befejeződött, a két-két szemközti fal rózsaszínt, illetve sárga színt öltött. Ezzel azonban még távolról sincs befejezve az átalakítás. Kicserélik a berendezést, új asztalokat, székeket kapunk, az ablakokra függönyök kerülnek, s így válik barátságosabbá a két szobából álló helyiség. Reméljük, a vizsgaidőszakra elnyeri végleges formáját.

Azt mondják, a szebb környezetben jobb kedvvel tanul az ember. Hogy ez az állítás mennyire igaz, majd júniusban derül ki.

Tóth Katalin

Nem mertem szólni...

De most már merek! Ugyanis március 31-én lezárult egy korszak. Addig, a történelem forgatagában nem mertem megkockáztatni a véleményalkotást egy áttekinthetetlen, bonyolult és kényes kérdésről; ma már azonban, ami történt, a múlté. Tíz nappal ezelőtt új korszak köszöntött be a hiányzások igazolásának történetében. Tömören így szól az első pillanatban jelentéktelennek tűnő adminisztrativ utasítás: „Csak a kezelési számmal ellátott orvosi igazolás fogadható el a hiányzások számon kérésénél." Mondom, ez így felszínesen pitiáner dolognak hat, csak éppen vannak különlegesen kifinomult idegrendszerrel rendelkező emberek, akik döbbenetes érzékenységet mutatnak, egészen apró dolgokkal szemben is. Ki gondolná, hogy egy tételszám lelkileg egészen felkavarhat néhány hallgatót és önbizalmuk néhány pillanatra meginog. Még attól is lehet tartani, hogy belátható időn belül életrendjük bizonyos átalakulását okozhatja e kis formaság.

Ha viszont objektíve semmiségről van szó, miért jelent ez „korszakváltást"? A válasz egyszerű: a változás mennyiségileg valóban kicsi, de olyan ponton történt, hogy minőségi ugráshoz vezetett. Konkrétan kifejezésre jut ez az igazolás értékének és tekintélyének kialakulásában. Eddig ugyanis egyikkel sem rendelkezett. Példával is szeretném illusztrálni.

Az Orvostudományi Egyetemen mondotta egy oktató: „Ha már nem jönnek el az előadásra, legalább ne legyenek lusták az igazolás után szaladgálni!" A Műszaki Egyetemen már volt valamicske jelentősége, mert ha valaki hiányzott a dolgozatírásról és nem igazolta, akkor dolgozata 0-nak számított, ha vitt orvosi igazolást, akkor elégtelent kapott.

A Közgazdaságtudományi Egyetemen... pardon, itt már inkább nem folytatom. Nem azért, mert nem tudnék mit írni, csak, mint már említettem, ahhoz hogy ítélhessünk, bizonyos távolságra kell lennünk az eseményektől — de nemcsak időben, hanem térben is. Erről azonban szó sincsen. **—kl—**

Ki hitte volna?

Bicskei nem szerette Kardost, Kardos sem szerette Bicskeit. Egymáshoz való viszonyuk teljesen spontán alakult ki, az eltelt két év alatt. Igaz, miért is kedvelték volna egymást, hisz soha, egyetlen szót sem váltottak. Mégcsak nem is köszöntek egymásnak, pedig a kollégiumban, az egyetemen, az utcán úgyszólván naponta találkoztak. Bicskei eleinte egy-egy találkozásnál várakozással pillantott Kardosra. Kardos pedig Bicskeire, aztán szótlanul elmentek egymás mellett. Egy darabig folytatták még ezt a kukucska-játékot, aztán megunták, és többé nem is hederítettek egymásra. Bicskei megállapította, hogy Kardos egy modortalan pökhendi alak, Kardosban pedig kialakult az a vélemény, hogy Bicskei tökfilkó, felfújt hólyag stb. Mindezt persze nem vallották be egymásnak, mégis tudták, hogy mit gondol róluk a másik.

Időként, egy-egy találkozás után, Bicskei megjegyezte magában: „Egek! Micsoda undok egy alak. Sötét, mint az éjszaka. Még szerencse, hogy legfeljebb két évig látom, aztán talán soha többé".

Kardos nagyon megörült, amikor egy beszélgetés alkalmával egyik szobatársa is megerősítette Bicskeiről alkotott véleményében.

— Az a süket alak. Hogy is hívják?

— Nem tudom.

— Olyan barnás, kerekfejű.

— Az, az!!

— Hát az egy gőzbarom!

A kollégiumi sakkbajnokság második fordulójában Bicskei Kardossal került össze. Neki kellett keresnie ellenfelét, így egyik este beállított Kardosékhoz.

— Szervusztok! Kardos itthon van?

— Itthon, csak átment a szomszéd szobába. Szólok neki — mondta az egyik fiú és kiment. Egy perc sem telt el, és a fiú Kardossal együtt a szobába lépett. Bicskei egy pillanatra kénytelen volt leplezni megdöbbenését, aztán erőt vett magán.

— Szervusz, Bicskei vagyok — mondta az ugyancsak megrőkönyödve rámeredő Kardosnak. — Ráérsz most sakkozni — kérdezte — ugyanis összekerültünk — tette hozzá magyarázatképpen.

Kardos ezalatt felocsudott meglepetéséből: — Ráérek — mondta és már hozta is a sakktáblát. Leültek és játszani kezdtek.

Egyre jobban belemelegedtek a játékba. Kardos megállapította, hogy Bicskei jól sakkozik. „Hm... áldozni akar a gyerek" — mormogta magában Bicskei. Kardos egyik lépése után. „Igen, az a paraszt neki kétségtelenül útban van. Adja a lovát, de aztán lőttek a parasztomnak, meg a csikómnak is, ráadásul előnyös helyzetbe kerül, és ez a fő! Nem is vagy buta kiskomám, de azért ezt nem engedjük!" Nem ütötte a lovat, hanem futóval támadta. Aztán Kardosra nézett. Egy pillanatra találkozott tekintetük, majd Bicskei lesütötte a szemét. „Hm" mondta Kardos és állát tenyerével megtámasztva erősen gondolkodott. „Hát bizony fel kell kötnöm azt a bizonyos ruhaneműt, ha itt akarok valamit" gondolta Bicskei.

Az egyik akciónál Kardos elszámolta magát és hátrányos helyzetbe került. Úgy nézett ki, hogy Bicskei nyeri a játszmát. Kardos azonban nem adta fel, hanem fokozatosan feljött, és sikerült némi pozicióelőnyt is kiharcolnia. Ezt azonban nem tudta kihasználni és többszöri meddő kísérlet után megállapodtak a döntetlenben.

Kezetfogtak, majd Bicskei félig meddig mosolyogva megjegyezte:

— Nagyon féltem, hogy sikerül bevinned a parasztot...

— Igen, azt elszúrtam — mondta Kardos.

Kielemezték, hogyan nyerhetett volna Kardos a végjátékban, aztán Kardos megkérdezte: — Sokat foglalkozol elmélettel?

— Egy időben foglalkoztam — felelte Bicskei — de aztán abbahagytam. Már egészen belebolondultam, pedig semmi kedvem hozzá, hogy megbolonduljak.

— Olvastad a „Sakknovellát"?

— Igen. Nagyon tetszett. Neked?

— Nekem is. De azért valahogy Leonhard Frankot jobban szeretem...

— Goethet szereted?

— Nem, mondta Kardos közben a szekrényhez ment, egy süteménnyel teli dobozt vett ki és megkínálta Bicskeit.

Bicskei erősen meglepődött. Kivett egy süteményt, majd kis szünet után azt mondta: — Köszönöm, nagyon finom!

Közben, amint ette a süteményt, megszólalt: — Érdekes, sokan nem szeretik Goethet... Én sem szeretem... Fene tudja, Schiller valahogy sokkal közelebb áll hozzám...

A többiek is bekapcsolódtak a társalgásba. Egy darabig még beszélgettek, aztán Bicskei felállt és elköszönt.

— Ha van kedved és idődd, gyere le néha egy partira. — mondta Kardos — a srácok nem valami jól játszanak a szobában.

— Jó, jövök majd... — mondta Bicskei és becsukta magamögött az ajtót.

„Egész rendes srác" morfondírozott magában felfelé menet a lépcsőn. „Hát bizony, komám, jól elszámítottad magad... Hm... Nem értem... ki hitte volna?"

Hát így néz ki egy gőzbarom — mondta Kardos a szobatársának, szaporán bólogatva a fejével.

Hm... érdekes — motyogta az, és fanyar mosollyal bólogattak egymás felé, mintha ezt mondanák: „Érthetetlen!... Szinte érthetetlen...!"

Tóth Gyula